

govori. Pri tem sem imel jaz sedeč tik hišne gospodinje in nasproti ženinu pl. Planavskemu priliko, občudovati njegovo izvedenost, zmožnost dovtipnega razgovaranja in sploh prijetnost njegovega značaja. Jaz sem kmalo spremenil svoje misli o njem, katere sem si bil potoma naredil, češ, da se je pri ljubeznjivi nevesti otajala njegova resnoba.

Zmožnost njegova, zabavati vso družbo po zanimivih pripovedkah, dovtipnih opazkah in eleganci govora se mi je res zdela čudovita in ker je pri vsem tem bil lepe vnanjosti, se mi je čisto naravno zdelo, da je bila Ljudmila tako zaljubljena va-nj, da se jej je oko kar lesketalo in barva gladkih lic cvetela kakor roža pri gorkem žarku juternega pomladanskega solnca. Srečen par! Moja ljubeznjiva sosedinja, njena še vedno lepa mati, mi je med tem, kakor matere najrajši govore o sreči svojih otrok, hitela v kratkem povedati, kaj je ženin njene hčere. Kakor mi pripoveduje, je sin bogatega poljskega plemenitaša, kateri je moral pobegniti zaradi Poljske ustaje na Francosko in živi zdaj v Parizu, kjer se je tudi njegov sin izobrazil in izučil tehnike. Zavoljo mačehe, katero je v Parizu dobil, moral se je ločiti od očeta in stopil v službo inženirja pri železnici, kjer ima dokaj veliko plačo. Zato pa tudi od očeta noče nobene podpore, dasiravno mu jo, spoznajoč in obžalujoč svojo naglost, večkrat ponuja. Zdaj je vzel nekoliko mesecev odpusta, da si vtrdi svoje po obilnem delu malo oslABLJENO zdravje, po poroki pa hoče kmalo zopet nastopiti službo, če se ne bo očetu neveste primerno zdelo vzeti ga kot voditelja v tovarno in s tem sprejeti ga za družnika.

Vse to mi je srečna mati naglo dopovedala.

Med tem postaja družba bolj in bolj vesela, začno se napitnice; prvo napravi Planavski v imenu vseh nazočih gostoljubni hiši mojega prijatelja z gladkim nagovorom, kateri je splošno pripoznanje izbudil. Za tem jih je bilo še več, sploh je radost dospela do vrhunca. Ko so napitnice malo potihnille, vstane mladeneč, ki je sedel blizo konca mize, in pravi:

„Gospôda, mi vsi smo veseli in v svojem veselju pozabimo revežev, katerim je toča vse poljske pridelke pobila. Tù doli v vasi jih je mnogo, ki morda lačni gledajo gori v naša razsvitljena okna. Jaz si drznem predložiti tù pôlo, na katero prosim vsakega podpisati kakoršen koli znesek. Začeta je pôla z mojim podpisom.“

Predlog, dasiravno je vstavil hipoma veselost, se s pohvalo sprejme in pôla začne svojo pot okoli mize. Ko pride do Planavskega, pravi podpisovajoč:

„Jaz bi prav rad podpisal večji znesek, a nenadjaajoč se, da bi kaj posebnega potreboval, sem se previdel le z majhno svoto.“

„O, to vam naj ne bo zadržek,“ ga vstavi gospodar, „tu Vam je moja denarnica na ponudbo.“

„Le iz tega namena se poslužim vaše ponudbe,“ odgovori Planavski, „da morem podpisati večji znesek. Na vsak način pa Vam bom hitro vrnil, kar si bom izposodil.“

Potem prečrta mali že zapisani znesek in rekoč: „Za-me to in to za mojo ljubeznjivo nevesto; kaj ne, da smem?“ podpiše večo svoto.

Pôla pride do mene in jaz hočem hitro zapisati svoj znesek. Pri tem pa obstoji moje oko na besedi „Planavski“, zapisani z elegantno, gladko in nenavadno lepo kaligrafično pisavo. Ej, to pisavo sem že nekje videl. Primem se za glavo, da bi poklical svoj spomin na pomoč, a v tem hipu se ne morem nikakor spomniti, kje in kdaj sem jo videl.

Gospodinja, katera je bila zapazila moje mudenje, se nagne k meni in pravi: „Gotovo občudujete podpis

gospoda Planavskega. Je li, kakor vlit je? Tudi jaz sem ga že občudovala.“

„Vganili ste, gospá,“ odgovorim, „taka lepa pisava je po naših pisarnicah nekaj nenavadnega, toraj mudi oko nehoté, ako jo zapazi.“

S tem dam pôlo naprej, in se spustim s svojo sosedinjo v daljni razgovor, kateri traja tako dolgo, da vsa družba vstane in ker je bilo že pozno v noči in lovci trudni, podá se vse k pokoju.

(Dalje prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Samomorov na Dunaji* meseca julija bilo je 35; tako ogromnega števila se že nekaj let sem nikdo ne spominja. Obesilo se jih je 10, utopilo 8, ostrupilo 7, ustrelilo 7, z visočine so skočili 3; med temi 35 je bila tudi 1 ženska.

* *Iz mahu so začeli v Petrogradu na Ruskem pivu kuhati*, katero je neki prav okusno; steklenica veljá 8 kopek (12 kr.). Ni pa povedano, iz kakošnega mahu kuhajo to pivo; znano pa je tudi, da na Ruskem že dolgo iz mahu žgejo špirit (žganje), katerega veliko na leto prodajo. Kakor časnik „Kreuzzeitung“ pripoveduje, nameravajo nekatere pivarnice v Berlinu tudi iz mahu pivo kuhati in tako po Ruskem izgledu zboljšati domače pivo.

Naši dopisi.

V Gorici 14. avg. — V sredo 12. t. m. dopoldne je prišel v Gorico novi namestnik Primorski, g. baron Pino. Na kolodvoru so ga čakali načelniki raznih gosposk. Brž po tem je predsedoval v seji deželnega šolskega sveta, katerega pa ni našel več tacega, kakoršnega je on leta 1868 pomagal ustvariti. Zastopnikov deželnega odbora ni bilo v seji tudi ta pot ne. *) Deželna zbor, naš in Isterski, mislita neki v letošnji sesiji deželni šolski svèt in njega pre naredbo spet na dnevni red spraviti. Tedaj pre naredb ne bo ne konca ne kraja. Gospod namestnik je prvi dan nadškofa in mnoge druge načelnike obiskoval, drugi dan pa sprejemal vse raznovrstne urade in korporacije. Predsinočnim je godla pred „tremi kronami“, kjer je namestnik stanoval, njemu na čast meščanska banda. — Obedoval je pri baronu Ritterji in pri deželnem glavarji grofu Coronini-u v Št. Petru. Danes se je odpeljal nazaj v Trst. — Naš deželni zbor se bo začel že 19. avgusta; o predlogih, bodi-si vladinih, bodi-si lastnih, ni še nič znano, kakošni pridejo v tej sesiji na vrsto. — Nemška dekliška šola v ulici sv. Ivana se odpre novembra meseca sè štirimi razredi. Največi kontingent učenk utegne dobiti ta šola od sedanje protestantske (konfesionalne) šole, katero obiskuje menda za 2 tretjini več katoliških, ko protestantskih otrok. Katoliški (nemški?) starši pošiljajo svoje otroke neki zato v protestantsko šolo, ker ni dosedaj v Gorici nobene javne nemške dekliške šole bilo. Da pridejo tudi že od drugod deklice v novo šolo — tega se njeni patroni vsaj nadejajo. Bomo videli (so rekli slepci)! Ko bi naša visoka vlada tudi v družih pametnih rečéh tako dobro izvrševala prislovico „Frisch gewagt — halb gewonnen“ — kakor takrat, kedar gré za ustrezanje — manjšinam (nemški ali pa liberalni), bilo bi v marsikaterem oziru bolje, nego je. Da bi se pa omenjeni nemški šoli imelo pridružiti tudi žensko izobraževališče za učiteljstvo, o tem se za zdaj nič ne vé. — Vladin „Frisch gewagt“ gledé osnovanja šol bi jez rad

*) Od februarija t. l. ju ni več k sejam.

priporočil — našim nunam Uršularnicam. Njihova šola ostane (potem, ko jej odpade sedaj ž njo združeno žensko izobraževališče) zgolj privatna konfesionalna šola, katero one same lahko uravnajo, kakor jim drago. Kaj bi bilo, ko bi se napravile v tej šoli slovenske paralelke? Če ne, morajo slovenske deklice, katere prihajajo v mesto zaradi obširnjšega izobraževanja, in tako tudi mestne deklice slovenskih staršev, ali poitalijaniti se ali pa ponemčiti. Prav res, taka se nam godí Slovencem: Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim. Sicer pa porazumujmo se! Občno (višo) omiko naj si prisvojujejo naše meščanske ali tržanske deklice v slovenskem jeziku, jezik pa naj se učé tudi nemški in (ali) laški. Vsaka drugačna omika v naši deželi diši po „pikelhaubi“ ali po „bersaglierih.“ — Tedaj „frisch gewagt“, preč. mati Alojzija Serafina! z novembrom odprite slovenske paralelke! Tega Vam ne more nikdo braniti. — Še nekaj! Da mi ne popravi, kdor si bodi, moje pisave „vladinih“, moram razložiti, zakaj tako pišem. „Vlado“ obstoječo iz živih ljudi — si lahko mislim kot osebo; tedaj izpeljujem iz „vlada“ pridevnik sè svojivnim obrazilom „in“, kakor iz „teta“ = „têtin“. Zlasti gre pisati „vladin“, kedar si vlado predstavljamo kot živo, delajočo osebo ali skupščino oseb. Ako nam pa pomenja „vlada“ toliko kot „urad“, toliko kot „oficijozno“, pišimo „vladen“ (s pologlasnim e). Nikdar pa ne pišimo „vladini“ (v ednini), ker prisvojivniki določne oblike nimajo. Kakor „vladin“, govorimo in pišemo tudi na pr. čitalničin, kedar si mislimo skupščino živih udov; kedar pa le hišo ali napravo, tedaj recimo „čitalničen.“ To bodi slovnični poper!

Iz Konjic 15. avg. — Srce mi zastaja žalosti, ko vzamem v roko peró, poročati Vam, drage, „Novice“, vest, katera je ne le naš okraj, ne le Štajarsko, ampak vso slovensko zemljo pretresla. Našega **Jožefa Rozmana**, dekana v Konjicah, ni več! Ko to pišem, truplo njegovo že počiva pod hladnim krilom zemlje, njegovo za domovino in vse, kar je narodu njegovemu koristno in potrebno, goreče srce je nehalo biti, je mrzlo v hladni zemljici. Zadela je blagega ranjcega nagla smrt, ko se je peljal k svojemu prijatelju, župniku v Vojniku. Konj se splaši, 62letni starček skoči iz voza in se vdari tako nesrečno na senca, da je par ur pozneje svojo blago dušo izdihnil. Rojen je bil ranjki v Šmartnu pri Kranji. Kaj je bil slovenskim društvom, zavodom in drugim napravam, kaj duhovščini, to se bo še le zdaj prav čutilo, ko ga več ni. Pogreb njegov je bil porok, da vse žaluje po njem, njegovi farmani, duhovščina in vsa zemlja slovenska. Naj mu bo zemljica lahka! On je srečen; a mi! Kdo nam je v stanu nadomestiti tacega vrlega možaka, duhovna in domorodca! Kdo bo nas tolažil!

Izmed gorá 2. avg. □. (Konec.) — Ali hočem še naših in českých „mladičev“ omeniti? kajti ti so gotovo tudi Pruskim idejam vdani. Pa naj to opustim, kajti njihova moč je tako majhna, da ne premakne jezička vage na nobeno stran. Vsakako se morajo milovati, ker so prepozno prišli; kajti ravno ko so se začeli najbolje razcvetati, je prišel mrzli konservativni veter: na Českem so pri zadnjih volitvah skoraj popolnoma pozebli, brž ko ne bodo tudi pri nas kmalu odbobnali. Tudi na Dunaji se je obrnilo na bolje. Nekaj se kuha, kaj, to zamoremo slutiti, za gotovo povedati ne. Kdor je zadnje čase opazoval oficijozne liste, moral se je smejeti, kake skoke so delali. Dirnula jih je ta čisto nepričakovana sapa, ki je izšla iz najvišjih krogov, tako močno, da so se začeli prekucevati, in še danes ne vedó, pri čem so. Ministri sami so vsi zbegani, in namesto tiščati, čutijo, da jih drugi tiščijo; kam? zdi se jim malo, pa nihče jim ne pové. V resnici smešno je

videti, kaka zbežnost je v oficijoznih krogih: danes se prilizujejo po prejšnji navadi Pruskim mogočnjakom, jutri kličejo žalostno leto 1866 v spomin; danes renčijo nad „ultramontanci“, jutri zahtevajo odškodovanje za župnika Hauthalerja; danes pišejo zoper Bruseljsko konferencijo, jutri govorijo za zvezo z Rusijo itd. Kdor ima več gospodov, mu je pač težko vsem vstreči: danes pride minister Unger in dá to parolo, jutri zopet pride nadvojvoda, in jim dá ravno nasprotno ukaze! Oficijozni možiceljni so res milovanja vredni. — Zagotavljam vas, da ministerstvo Auerspergovo ne stoji tako trdno, kakor se še misli, nasprotno se mu vse maje pod nogami, in kmalo mu bo pela pesem: Ali vdati se novim nazorom najvišjih krogov ali pa — kopita pobrati. — Upati smemo, da se za nas Avstrijske Slovane stvari bolje obračajo, nego smo si domišljali; zvezda svetega Jurja, katero prinese nadvojvoda Albreht iz Rusije domú, posvetila bo tudi na nas zapuščene otroke Slave. Nekaj se spleta, „doch was er webt, das weiss kein Weber.“

Zagorje 15. avg. — Ročne mlatilnice, katere se pri g. Debevcu v Ljubljani kupijo, se po izkušnji v resnici smejo vsakateremu kmetovalcu priporočati, zakaj omlati se ž njimi 80 do 100 mernikov žita pri urnih delavcih na dan, pa ne le omlati, ampak pusti se tudi slama skupiti, ako se namreč prevesla odvežejo, snop ne izpusti skozi, ampak v roki pridrži, in potem, ko je klasje izmleto, nazaj potegne; na tak način ostane slama cela, čista, ki se pusti potem skupiti, bolj kot navadno. Tudi bolj majhne mlatilnice, enako osnovane bi se še lože prodajale, ker bi zaradi nižje cene zamogli kmetje laglje po njih seči.

Alojzi Domicelj.

Iz Vipave 17. avg. (*Vsim mojim častitim volilcem Vipavskega in Idrijskega okraja.*) Slišali ste že, da me je nadloga starosti prisilila, se odpovedati deželnemu poslanstvu, zato me dolžnost goni, da se vam za meni dano zaupanje srčno zahvaljujem. Niste sicer veliko slikanih govorov od mene brali, s katerimi bi bil bolj sebe, kakor vašo korist iskal, a smem vam pa reči, da dolžnosti nisem bil nikdar pozabil, katero ste mi bili s svojo volitvijo naložili. Sila in krik v takih zborih malo veljata, le vsestransko posvetovanje in združena moč ima zadnjo veljavo. In ravno to vam, predragi! posebno zdaj v spomin kličem, ker imate mojega naslednika voliti. Nerad sicer v vašo prostovoljnost segam, svetujem vam pa vendar v blagor domovine, da se pri volitvi veteranjakov ogiblujete, kateri se po vsakem vetru sučejo, da le za njih prav kaže, naj bo za vas kakor hoče. Dajte si moža poiskati, kateremu so vaše potrebe znane, in katere sam čuti, in se bo zato v zboru tudi znal za nje potegovati. Duhovščine vam več ne smem za to svetovati, da naše nove omikance pri tem imenu mrzlica ne strese; omikanci te baže se vam bodo sami vrivali: segnem tedaj po jedru našega naroda — med kmetiške posestnike, ker se tudi tukaj možaki dobijo, kateri so zmožni tako nalogo koristno izpeljati. Da bi se pa častiti volilci ta- in unkraj gore lože zedinili, je potreba, da vsi moža poznajo, kdo je in kaj je, in zato vam nasvetvam gospodarja **Matevža Lavrenčiča** iz Vrhpolja hišna št. 26, kateri izmed Vipavcev mora Idrijskemu okraju najbolj znan biti, ker je tik pri cesti od Idrije v Vipavo domá, in se prihajalci od tam pri njemu kakor gostilničarju vstavljajo. Ta je mož po moji misli, kakor ga poznam po njegovem delovanju za svojo občino; je sicer še mlad, je pa zanesljive stalnosti, šolsko dobro izurjen, je mož, na katerega se je zanesti, da se bo zvesto potegoval za tiste tri reči, ki jih Slovenci imamo že davno zapisane na naši zastavi. Ako mi sicer zaupate, predragi! tega volite.

J. Grabrijan.

Iz Kranja 15. avg. — V mnogih listih se je te dni bralo, da je gosp. L. Jugovic svoj mandat kot deželni poslanec odložil. Kakor izvemo iz zanesljivega vira, se je on le županstvu Kranjskega mesta odpovedal. Splaval bode tedaj up liberalcev po Savi, ki so vže napovedali zmago svojega privrženca. „Tagblattu“ v tolažbo pa moramo povedati, da zmaga „liberalca“, in če ima tudi slovenski obraz, ni tako gotova, kakor si jo „Tagblatt“ misli, kajti velika večina mestjanstva našega prav nič ne mara za novošegni liberalizem. — Veliko hrupa še tudi vedno dela samoumor knjigovodje Jenerja in v vseh krogih nepričakovano odkritje delovanja njegovega. Kakor so vže zadnje „Novice“ povedale, pokopali so „nepozabljivega prijatelja“ z veliko slovesnostjo in sicer v jamo, katero je tukajšnji kirurg g. Steinmetz za to odločil. Kdo ga je pooblastil tako ravnati, ni nam znano. Najbrže je ravnal iz lastnega nagiba, vsaj po postavah in v smislu ministerskega ukaza od 24. avg. 1873 ne spada ta stvar v njegovo področje. — Vsled povelja škofijskega ordinariata, ki se opira na navedeni ministerski ukaz, se bode zarad nerednosti, ki so se 7. t. m. godile, blagoslovilo vnovič pokopališče naše.

Iz Ljubljane. — Strel topov z grada in vojaška godba po mestu včeraj zjutraj sta naznanjala rojstni 44. dan presv. cesarja našega, ki se je ob 10. uri dopoldne obhajal s cerkveno svečanostjo v stolni cerkvi.

— (V poslednji seji odbora družbe kmetijske) je bilo enoglasno sklenjeno, opustiti napravo zidú okoli vrta družbinega, ker blizo 4000 gold. stroškov blagajnica ne zmore; namesti zidú naj se napravi umetno izdelana visoka živa meja iz belega trnja v izgled, kako naj se narejajo takovi plotovi. — Izmed 8 prošnikov za razpisani dve štipendiji po 450 gold. za obisk više kmetijske šole sta bila izbrana dva, katerih eden je bil že na neki viši kmetijski šoli, drugi pa se že nekoliko let s pohvalo praktično peča s kmetijstvom, oba imata tudi spričala iz dovršenih nekotkih razredov srednjih šol. Ta dva se po deželni vladi predložita c. k. ministerstvu kmetijstva, da jima blagovoli podeliti štipendiji, pa tudi odločiti višo kmetijsko šolo, kamor naj se podasta.

— (Iz seje deželnega odbora 8. avgusta.) Na odgovor ministerstva, da se deželnemu zakladu ne more dovoliti iz državnega zaklada prošeno posojilo 100.000 fl. za izplačevanje učiteljev ljudskih šol, se je dež. odbor obrnil na deželno vlado, da bi po svojih organih pospešila po šolskih okrajih pobiranje šolskih priklad, da se povrne deželnemu zakladu, kar je za učiteljske plače založil. — Načrt poročila na deželni zbor o preselitvi cesarskih uradov iz Planine v Logatec se je odobril. — Na dopis deželnega šolskega sveta za 3000 gold. podpore iz normalno-šolskega zaklada za zidanje šole v Borovnici se je sklenilo odgovoriti, da naj se zahteva potrebna podpora iz državnega zaklada, ker je v državnem proračunu za leto 1874 dovoljena zdatna podpora za ljudske šole na Kranjskem. — Deželnemu šolskemu svetu in mestnemu magistratu, ki sta se oglašila za šolske prostore v licealnem poslopji, iz katerih se realka izseli, se je naznanilo, da 2 sobi, v katerih sta bila zdaj VI. razred realke in II. razred učiteljskega izobraževališča, vzame deželni muzej za svoje namene, zarad družih dosedanjih realkinih sob za namene učiteljskega izobraževališča oziroma mestne šole naj se pa deželni šolski svet in mestni magistrat sama pogodita, ker vtrjenih pravic do prostorov v deželnem licealnem poslopji nima niti učiteljsko izobraževališče niti mestna šola. — Prof. Alf. Müllner-ju iz Maribora se je na njegovo poročilo o preiskavanji Trojanskega kraja gledé rimskih spominkov dovolilo 80 gold. pod-

pore iz muzealnega zaklada za preiskavanje Hrušice (Birnbaumerwald) gledé rimske ceste, ki je skozi one kraje peljala.

— (Političnega društva „Slovenije“ mesečni shod 13. dne t. m.) je bil obilno obiskan. V začetku seje priobčil je prvosednik g. dr. Costa prerano smrt Konjiškega dekana Jožefa Rozmana, katero je društvo jako obžalovalo. Prva točka dnevnega reda „o vžitninskem davku“ v Ljubljani, katero je g. Murnik prav temeljito in na drobno razpravljaj, je jako zanimivala. Povod tej razpravi je ta, da finančno ministerstvo vsled sklepa državnega zbora hoče revidirati tarife o vžitninskem davku, katerega plačujejo tako zvana ograjena mesta. Ko je govornik priobčil nekoliko zgodovinskih črtic o tej obravnavi, je dalje navajal, da je vžitninski davek eden najstarejših v Avstriji. Dac je dvojin, to je, splošni od vina, mošta, sadnega mošta, piva, žganja, mesa in sladkorja iz domačih pridelkov, ki ga plačuje dežela ali država sploh, — in posebni, ki ga plačujejo ograjena mesta od vsega, kar se vpelje in povžije. Država pobiranje daca oddaja podvzetnikom, le Trst plača aversum, kateri je 1871. leta znesel 802.313 gold., na Dunaji in v Peštu pa pobirajo državni uradi sami ta davek. Med ograjena mesta se še štejejo: Linc, Praga, Brno, Lvov, Krakovo, Gradec, Požun in Ljubljana. Dac je edini posredni davek, na katerega občine odmerjati smejo priklade. Dohodki iz daca bili so 1871. leta 71,055.743 gold., in sicer takraj Litave nekoliko čez 57 milijonov gold., unkraj nekoliko čez 13 milijonov, v vojaški Granici 90.000 gold. Istega leta je na Dunaji prišlo na človeka največ daca: v Trstu 11 gold. 40 kr., v Ljubljani 6 gold. 50 kr., v Pragi in v Gradcu po 5 gold. 20 kr., v Lincu in Brnu po 4 gold. 60 kr., v Lvovu 3 gold. 80 kr., v Krakovem 3 gold. 40 kr., v Peštu 9 gold. 70 kr., v Požunu 2 gold. 80 kr. Razun Dunaja in Trsta in odštevši ogersko mesto Pešt pride največ tega daca v Ljubljani na človeka; ako se mu prištejejo občinski prikladi, pride v Ljubljani na človeka okoli 9 gld. na leto. — Tistikrat, ko se je vpeljal dac v Ljubljani, bile so razmere drugačne. Ljubljana nima zdaj nobenih predprav, promet in trgovstvo ni več tako živ, nego je bil poprej. Med tem, ko Ljubljana plačuje toliko daca, druga skoraj tako velika ali še večja mesta, ki se ne prištevajo ograjenim mestom, plačujejo veliko manj, na pr. Gorica, Insbruk, Črnovice, Opavo, Pelzenj, Budejevice, Iglava, Olomuc i. dr. Nasledek tega je, da je hrana v ograjenih mestih draža memo družih krajev, dobička pa nobenega nimajo zarad tega. — Konečno je g. Murnik predlagal resolucije, da naj se društvo izreče za odpravo pomnoženega daca v Ljubljani, in da naj toraj dac v istem razmerji plačuje kakor drugi kraji. Ta resolucija je obveljala enoglasno.

Prvosednik g. dr. Costa je potem naznanil, da so volilci dotičnih krajev sami namesto gosp. dekana Grabrijana, ki se je odpovedal deželnemu poslanstvu, postavili g. Matevža Lavrenčiča, posestnika na Vrhpolji pri Vipavi za kandidata, kar je društvo na znanje vzelo z dostavkom, da bode na vso moč podpiralo to kandidaturu. — Zarad Ljubljanske deželno zborne volitve namesto dr. Supana pa je društvo sklenilo, da ne bode nastavljal kandidata, ampak da to prepušča narodnim volilcem samim, kateri naj bi se v ta namen zbrali v soboto dné 22. t. m. Zarad pozne ure se je potem seja končala, razgovor o Palacky-u in zadnjem literarnem delu njegovem pride toraj drugič na vrsto.

— (Banka „Slovenija“) imela je 17. dne t. m. izredni občni zbor. Predsedoval je gosp. J. Debevec, ces. komisar je bil c. k. vladni svetovalec Paller. Zbralo se je nad 60 delničarjev, ki so namestovali čez 1200 delnic.

Opravični svetovalec in dež. blagajnik g. Franjo Ravnikar je poročal o sedajnem stanju banke, iz katerega je razvidno, da potrebuje banka za razvitek svoje kupčije nove pripomoči, da more konkurirati vspešno z družimi bankami take vrste.

Predlog opravičnega sveta za doseg tega namena je bil tedaj sledeči: „Naj se doplača na vsako delnico 15%, to je 30 goldinarjev. Razprava živahna, govorov za in proti veliko, konečno je obveljal z večino 22 glasov sklep, da se doplača gori imenovanih 15 odstotkov v treh obrokih, ktere bode odločil opravični svet, kolikor mogoče takó, da se vsakemu delničarju olajša doplačevanje.

Več o obravnavi današnjega zbora drugi pot. Danes rečemo le to: kdor ni zagrizen sovražnik domače nprave, mora želeči, da se zopet na trdne noge postavi, in to ne le zato, ker je narodna čast v banki „Sloveniji“ zastavljena, temveč tudi zato, ker je mnogo bolj siromašnih ljudi izročilo svoje krajcarje tej banki, ki jim je tedaj dolžnica. Po doplačilih se bode dopolnil rezervni zaklad, (reservefond), na ta zaklad pa se opira zaupanje, zaupanje pa privabi novih zavarovancev obilo. Ako ne bi bila banka izprva (Gründung) v nesrečnih rokah in posebno Treuensteinovih, — kakor je memorandum zapravljenosti kazal, ki ga je kanonik Urh v zboru bral, premožna in častena bi stala danes banka „Slovenija“. Da se to zgodi, v to Bog pomodi in dobro in pošteno prihodnje gospodarstvo. S tem, da je občni zbor sklenil doplačanje, je večina delničarjev skazala zaupanje v tako gospodarstvo opravičnemu svetu in vodstvu.

— (*Ginljiva slovesnost*) se je vršila v nedeljo 2. dne t. m. v sobah tukajšnje družbe rokodelskih pomočnikov. Vrli ti družbeniki namreč so obhajali 25letnico duhovskega stanú svojega vodje preč. gosp. prof. dr. Vončine, katerega spoštujejo in ljubijo kot svojega očeta. V ta zbor naj bi bili stopili liberaluhi nemški in slovenski, da bili bi videli, da, kjer poštena taka društva se tako lepo zdržujejo in razvijajo, socialno življenje še ni pogreznjeno v ono anarhično mlako, v katero ga tirati hoče današnji liberalizem. Zato kličemo prav iz srca: živio dr. Vončina! — čast in hvala pa takim mladim rokodelcem! Naj bi se čez 25 let na tem mestu slavila 50letnica neutrudljivega vodje rokodelske družbe!

— (*Vošnjakovsko*.) Pretekli teden so sklicali in svetu naznanili Vošnjakovci nič manj ko tri zборе: pisateljskega in maloslovensko-političnega društva in odbora „narodne tiskarne“. Al kedar se hoče človek posebno skazovati, se mu rado vse spači in spekedra tako, da iz vsega sploh ni nič. Taka se je godila tudi mladostlovenskim „patrijotom.“ Pisateljskega društva zbora celó bilo ni, ker še 15 za sklepanje potrebnih udov v kljub bobnanja ni prišlo skup, dokaz, da se Slovenci ravno tako malo brigajo za to društvo, kakor na pr. društva za Preširnov „album“. K maloslovensko-političnega društva občnemu zboru je sicer prišlo ravno toliko udov, da so mogli sklepati, pa še ti so bili le tisti, ki se tako vsaki večer pri Tavčarju shajajo. Pri teh pa navadno zvonec nosi trojica Vošnjak-Zarnik-Jurčič, in ti so se tudi po svojih mamelukih dali voliti za predsednike, podpredsednike, odbornike itd., da bodo imeli zopet kje kak prostor za govore in bobnanje. „Bobnati se mora“, je Vošnjakovo geslo, zdaj bo lahko z dr. Zarnikom vred bobnal. Mi tem čudnim politikovalcem želimo, da bi jih vendar enkrat že pamet srečala, saj so že dosti stari. — O seji odbora „narodne tiskarne“ še „Narod“ ne vé nič po-

vedati, toraj je morala biti res žalostna. „Vom Erhabenen zum Lächerlichen ist oft nur ein Schritt“; če človek bobna in le bobna, se jame ljudem norec zdeti in le otroci še za njim deró.

— (*Trpinčenje vojakov*), katero smo že v zadnjem listu grajali, ne neha, marveč postaja vedno hujše. Kakor se nam pripoveduje, je dal vnovič stotnik W. več rezervistov zaradi malih pregreškov več ur k drevesom privezati rekoč: „Tako! Zdaj me pa zopet v časnike dajte!“ Ali tega barbaričnega trpinčenja res ne bo nobena vojaška oblastnija vstavila?

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Cesarski patent od 10. t. m. sklicuje deželni zbor Goriški in Isterski na 19. avg., Tržaškega na 29. avgusta, vse druge pa na 15. sept.

Hrvaška. — Deželni zbor se je odprl 5. t. m. Do sedaj so se stavljale zgolj interpelacije gledé vladnih predlogov. — Hrvatje se dobro poslužujejo svoje avtonomije po zadnjem pomirljeji z Ogri ter skušajo administrativne zadeve, po Ogrih hudo zmešane, zboljšati, kar jim pojde, kakor vse kaže, dobro spod rok.

— Slovaški rodoljub, župnik J. Vitorin, zapustil je v svoji oporoki 4000 gold. in svojo knjigarno „Slovenski Matici“ slovaški. Ravno tako je daroval „Matici česki“, „Mati srbski“, dalje: „Matici slovenski v Ljubljani“ in jugoslovanski akademiji denarne zneske nam dosedaj še neznane.

— Okoli Tokaja po nogradih je te dni toča strašno potolkla in posestniki so nad letošnjo vinsko biro čisto obupali. Znanega žlabnega Tokajskega vina tedaj ne bo kapljice letos.

Laško. — V Rimini so zasledili veliko republikansko zaroto; 2. avgusta je vlada dala zasačiti 27 republikanskih kolovodjev. Kako daleč sega nakan nove prekucije na Laškem, se danes še ne vé, to pa je gotovo, da vlada Viktora Emanuela ne bo dolgo.

Francoska. — Nenadoma je telegraf prinesel važno novico, da je maršal Bazaine, na 20 obsojen, iz zapore na otoku sv. Marijete pobegnil. Sum gre na to, da mu je stranka Napoleonova bila na pomoč pri tem begu, o katerem mu je menda največ pomagala žena njegova.

Turčija. — Kakor listi poročajo, je Turčija v nevarnosti, da pride popolnoma judom v pest. Ponudili so se namreč, da napolnijo prazne državne kase, če se jim zastavijo vsi dohodki države in se vse ravnanje z denarjem stavi pod njihovo nadzorstvo. Če sultan te pogoje sprejme, pač podpiše smrtno razsodbo Turčije.

Žitna cena

v Ljubljani 14. avgusta 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 50. — banaške 6 fl. 80. — turšice 4 fl. 80. — soršice 4 fl. 10. — rži 3 fl. 40. — ječmena 3 fl. —. — prosa 3 fl. —. — ajde 4 fl. 40. — ovsa 2 fl. 10. — Krompir 3 fl. 40.

Kursi na Dunaji 17. avgusta.

5% metaliki 70 fl. 70 kr. Ažijo srebra 103 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 74 fl. 50 kr. Napoleondori 8 fl. 81 kr.

Loterijske srečke:

v Trstu { 14. avgusta 1874: 41. 72. 62. 77. 78.
v Lincu { 85. 89. 23. 38. 18.

Prihodnje srečkanje v Trstu 29. avgusta.